

بررسی تاثیر ابتکارات مرتبط با منابع بر رویکرد کارافرینی شرکتی با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی پویایی محیطی (مورد مطالعه: شرکت تولید کننده مواد شوینده بهداشتی و صنعتی پاکسان)

شهریار فاتحی^۱

^۱ دانشجوی دکتری کارافرینی، دانشگاه تهران، پردیس کیش

چکیده

هدف: بررسی تاثیر ابتکارات مرتبط با منابع بر رویکرد کارافرینی شرکتی با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی پویایی محیطی. روش تحقیق: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، تحقیقی توصیفی - پیمایشی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهشی شامل سطوح مدیریت و کارشناسان سطوح مدیریت و کارشناسان شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران که حجم نمونه ۱۲۶ نفر انتخاب و روش نمونه گیری در دسترس غیر تصادفی بوده و همچنین ابزار اندازه گیری پرسشنامه استاندارد که از مقاله بیس استخراج و روایی و پایایی آن تأیید شده بوده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها جمعیت شناختی و استخراج شاخص های مرکزی از آمار توصیفی و نرم افزار SPSS ۲۴ و برای تجزیه و تحلیل آمار استنباطی از مدل معادلات ساختاری و از نرم افزار Smart PLS3 استفاده شده است. یافته های تحقیق: اکتشافی مقابله ای ناشی از منابع (اکتساب، حفاظت و توسعه منابع) به طور مثبت بر گرایش کارافرینی موثر است و این روابط زمانی تقویت می شوند که پویایی محیطی بالا باشد. این یافته ها درک دقیقی از روابط بین انواع مختلف اکتشافات مقابله ای ناشی از منابع و گرایش کارافرینی ارائه می دهند. نتیجه گیری: این مطالعه مرزهای اکتشافی مقابله ای ناشی از منابع، گرایش کارافرینی و کارافرینی گسترده تر می کند.

واژه های کلیدی: به دست آوردن منابع، در حال توسعه منابع و حفاظت از منابع، گرایش کارافرینی شرکتی

مقدمه

بطور کلی همانطور که محیط جهانی به سرعت در حال تغییر است، سرمایه گذاری های جدید باید به طور مداوم اقدامات استراتژیک خود را به سمت شناسایی و بهره برداری از فرصت های رشد بازار هدایت کنند. (Engelen et al. 2014) بنابراین، جای تعجب نیست که محققان به طور فزاینده ای در درک عواملی که جهت گیری کارآفرینی (رویکرد کارآفرینی) را هدایت می کند تمرکز کرده اند. جهت گیری کارآفرینی به عنوان یک وضعیت استراتژیک تعریف شده است که در آن یک شرکت رفتارهای ابتکاری، فعال و ریسک پذیر را نشان می دهد. افزایش تحقیقات جهت گیری کارآفرینی به این مفهوم نسبت داده شده است که شرکتهای دارای جهت گیری کارآفرینی قوی عملکرد بهتری نسبت به همتایان خود دارند که با محافظه کاری مدیریت می شوند و جهت گیری کارآفرینی محرک مشترک منابع دانش بنیان است. (Wales et al. 2015) تحقیقات موجود نشان می دهد که ویژگی های شخصیتی مدیران ارشد اجرایی (مدیران عامل) و کارآفرینان از عوامل اصلی جهت گیری کارآفرینی هستند، یک بررسی انتقادی از ادبیات نشان می دهد که درک محدودی از سایر شخصیت ها و جنبه های شناختی کارآفرینان وجود دارد که بالقوه هستند اما قبلاً کشف نشده اند عوامل تعیین کننده جهت گیری کارآفرینی است. (Ruiz-Ortega et al. 2015)

تلاش های گذشته در درک عوامل تعیین کننده رفتارهای جهت گیری کارآفرینی بر اساس لنزهای نظری مختلفی مانند موارد مربوط به خصوصیات شخصی کارآفرینان به عنوان مثال، مطالعات قبلی مبتنی بر مشخصات تئوری رده های بالای سطح، مانند عوامل جمعیتی، نقشی اساسی در جهت گیری کارآفرینی شرکت دارند. علاوه بر این، تحقیقات دیگر در زمینه کارآفرینی نشان می دهد که شناختها به جای ویژگی های شخصیتی، عوامل اصلی مرتبط با انواع نتایج کارآفرینی هستند. با توجه به اینکه ویژگی های جمعیت شناختی تقریباً ضعیف شناختی است، پیشنهاد شده است که محققان باید از ویژگی های شناختی مستقیم تر مدیران ارشد برای توضیح رفتار افراد استفاده کنند. (Bagozzi and Yi, 2015). شناخت به عنوان یک سازه مهم در توسعه و مدیریت منابع در مشاغل جدید شناخته شده است. جالب توجه است، مقابله با ابتکار عمل مقابله ای ناشی از منابع - "یک پیشرو ذهنی که باعث به دست آوردن، محافظت و توسعه منابع می شود" - به عنوان پیش بینی کننده اصلی موفقیت کارآفرینی شناخته شده است. ابتکارات مقابله ای ناشی از منابع به عنوان یک مقیاس سه بعدی مفهوم یافته و مستلزم کسب، حفاظت و توسعه منابع است. در نتیجه، تلاش قابل توجهی در بررسی اثرات صرفه جویی در منابع در چندین زمینه تحقیقاتی از جمله کارآفرینی، مدیریت و روانشناسی کاربردی صورت گرفته است. (Chaston and Sadler-Smith, 2019)

به عنوان مثال، (Samiee and Chabowski, 2018) نتیجه گرفتند که مقابله با ابتکار عمل ناشی از منابع بر عملکرد مالی تأثیر می گذارد و موفقیت کارآفرینی را درک می کند. علاوه بر این، ارتباط ابتکاری شناختی در توسعه و مدیریت منابع در مشاغل جدید مشخص شده است. در حالی که درک ما از عوامل شناختی مانند مقابله با اکتشافات ناشی از منابع و تأثیر آن بر عملکرد شرکت ها با افزایش تعداد مطالعات تجربی بهبود یافته است، ادبیات کارآفرینی شکاف های دانش را نشان می دهد. اول اینکه، گرچه منابع شناختی با بقا و عملکرد سرمایه گذاری مرتبط بوده است، اما محققان تا حد زیادی از تأثیر منابع شناختی بر رفتارهای کارآفرینی چشم پوشی کرده اند. به طور خاص، مجموعه شواهد مربوط به چگونگی تأثیر ویژگی های شناختی، مانند ابتکاری مقابله ای ناشی از منابع، بر رفتارهای سرمایه گذاری کارآفرینانه هنوز محدود است. (Elbe, 2017) در نتیجه، ما فقط یک درک جزئی از رابطه بین ابتکاری مقابله ای ناشی از منابع و نتایج سرمایه گذاری داریم. دوم، تأثیر بالقوه ابتکاری مقابله ای ناشی از منابع در جهت گیری کارآفرینی ممکن است در زمینه های مختلف محیطی متفاوت باشد. با این حال، مطالعات که شرایط مرزی این رابطه را کشف کرده اند نادر است. اگرچه برخی از تحقیقات قبلی جهت گیری

کارآفرینی اثر شرایط مرزی مانند پویایی محیط را بر جهت گیری کارآفرینی بررسی کرده است. و اثر تعدیل کننده پویایی محیطی در ارزیابی خود مدیر عامل و ارتباط جهت گیری کارآفرینی، این مطالعات شرایطی را که تحت آن اکتشافات مقابله ای ناشی از منابع جهت گیری کارآفرینی را هدایت می کند، بررسی نکرده است. این حذف در ادبیات یک شکاف بسیار مهم تلقی می شود. (Gr'egoire et al.2011) بنابراین، مطالعه حاضر پیشنهاد می کند که رابطه بین ابتکاری مقابله ای ناشی از منابع و جهت گیری کارآفرینی توسط پویایی محیط تعدیل شود. این یک تعدیل کننده قانونی برای این رابطه است زیرا افزایش پویایی محیطی قوی ترین عامل تعیین کننده عدم اطمینان بازار است. (Moroz and Hindle al.2017) به عنوان مثال، پویایی محیطی بر کارآفرینانی که در محیط های نهادی کمتر توسعه یافته و ناپایدار فعالیت می کنند تأثیر می گذارد، زیرا تأثیر بسزایی در جهت گیری استراتژیک شرکت ها دارد. بنابراین این تحقیق در پی پاسخگویی این پرسش اساسی است که: نقش پویایی محیطی در تأثیر گذاری به دست آوردن منابع، در حال توسعه منابع و حفاظت از منابع بر گرایش کارآفرینی در بین شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران چگونه است؟

ادبیات و پیشینه پژوهش

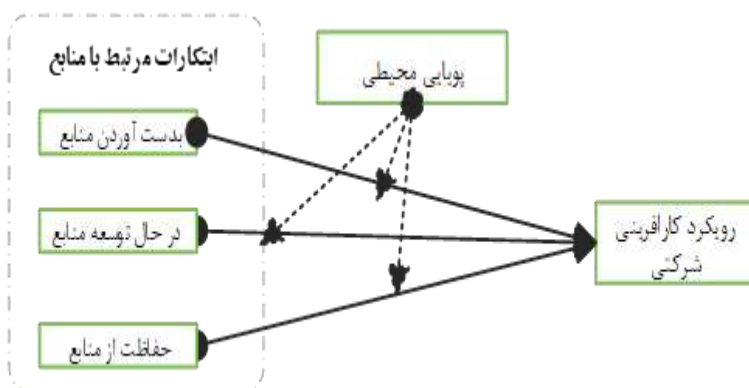
بطور کلی هدف این پژوهش بررسی تأثیر جنبه های مختلف ویژگی های فردی جهت حرکت بسوی جهت گیری کارآفرینی شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران است. درواقع کارآفرینی فرایند ایجاد ارزش از راه تشکیل مجموعه ی منحصر به فردی از منابع به منظور بهره گیری از فرصت ها و خلق ابتکارها و نوآوری ها و ایجاد کسب و کارهای جدید می باشد. ایفای نقش در عصر فناوری و ارتباطات گسترده ی میان فرهنگی، نیازمند قابلیت های لازم در زمینه حل مسأله، تصمیم گیری، مفهوم آفرینی و تفکر انتقادی است. محیط کسب و کار امروز که سازمانها در آن فعال هستند هر روز بیش از پیش متغیرتر و پیشرفته تر شده و سازمانها صرف نظر از دولتی و یا خصوصی بودن، فشار روزافزونی را متحمل می شوند که آنها را مجبور می سازد تا به شرایط در حال تغییر پاسخ داده و به شیوه های خلاقانه تر عمل نمایند (Ruiz-Ortega et al.2015). مدیریت و تصمیم گیری دو واژه نزدیک به هم در انجام امور سازمانی بوده و بدون تردید، مهم ترین کار مدیران ارشد تصمیم گیری است که به آسانی نیز می توانند در اتخاذ تصمیمات دچار اشتباه شوند. تصمیم گیری رکن اساسی کلیه وظایف و فعالیتهای مدیریتی به شمار می آید، زیرا هر مدیری برای اجرای وظایف خود که برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و نظارت است همواره با مواردی مواجه می شود که نیاز به اخذ تصمیم دارد و همه تصمیم های مدیران برای سازمان دارای اهمیت یکسان نمی باشد. تصمیم گیری مغز و هسته مرکزی برنامه ریزی را تشکیل می دهد و یک برنامه موجودیت نمی یابد مگر اینکه تصمیمات لازم در خصوص تأمین منابع، جهت حرکت و نظایر آن اتخاذ شود (Elbe,2017). بنابراین از آنجایی که رفتار تصمیم گیری کارآفرینانه مدیران نقش مهمی در نوآوری و خلاقیت سازمانی دارد این تحقیق در صدد مطالعه رفتار تصمیم گیری مدیران شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران در حوزه به دست آوردن منابع، در حال توسعه منابع و حفاظت از منابع بوده است.

در راستا موضوع تحقیق یعنی بررسی تاثیر ابتکارات مرتبط با منابع بر رویکرد کارآفرینی شرکتی با در نظر گرفتن نقش تعدیل کنندگی پویایی محیطی: گلرد و همکاران (۱۴۰۰)، "اکوسیستم کارآفرینی در ایران با تکیه بر توسعه ابتکارت منابع انسانی". این تحقیق به تبیین اهمیت و ضرورت توسعه ابتکارت منابع انسانی و کارآفرینی و کسب و کار در ایران می پردازد.

بررسی موانع توسعه ابتکارت منابع انسانی، جهت گیری کارآفرینی و کسب و کار پرداخته شده است. رشد و توسعه ابتکارت منابع انسانی، جهت گیری کارآفرینی، ظرفیت ها، قابلیت ها، فرصت ها قابل قبولی برای شرکتهای ایرانی فراهم می کند. حعفرنیا و پیک فلک (۱۳۹۹)، "بررسی تاثیر گرایش به کارآفرینی و قابلیت های پویا، بر عملکرد شرکت با نقش میانجی گری دوستوانی." یافته ها نشان می دهد که دوستوانی بر عملکرد شرکت، گرایش کارآفرینانه و قابلیت های پویا بر دوستوانی تاثیر معناداری دارند. همچنین نقش میانجی گری دوستوانی در تاثیر گرایش کارآفرینانه بر عملکرد شرکت تایید شد. اما نقش میانجی گری دوستوانی در تاثیر قابلیت های پویا بر عملکرد شرکت تایید نشد. نتیجه گیری: برای شروع دوستوانی، قابلیت های پویا و گرایش کارآفرینانه باید مورد توجه قرار گیرند. به عبارت دیگر، وقتی شرکت دارای قابلیت های پویا و انعطاف پذیری است، فرد اجازه دارد از قضاوت خود برای تقسیم چگونگی وقت بین فعالیت های بهره بردارانه و اکتشافی استفاده کند. پیری ساراسیایی. ۱۳۹۷. "رابطه شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی." پژوهش حاضر که از لحاظ هدف، کاربردی و از نظر روش جمع آوری داده ها از نوع توصیفی- پیمایشی است به بررسی رابطه شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی پرداخته است. جامعه آماری پژوهش دربرگیرنده ۱۴۸ نفر از زنان صاحب کسب و کار در سیزدهمین همایش توسعه کارآفرینی زنان ایرانی بودند که با استفاده از فرمول کوکران و روش نمونه گیری تصادفی ساده ۱۰۶ نفر حجم نمونه در نظر گرفته شده است. داده های لازم از طریق پرسشنامه جمع آوری شده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از روش مدل سازی معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی استفاده شد که به این منظور نرم افزاری آماری PLS Smart بکار گرفته شده. نتایج پژوهش بیانگر رابطه معناداری بین شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی می باشد. همچنین شبکه اجتماعی و تبعیض جنسیتی و هوشیاری کارآفرینانه بر عملکرد کسب و کارهای زنان رابطه معناداری دارد. با توجه به رابطه شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان می توان بیان کرد که ارتباطات گسترده و موثر زنان از طریق شبکه های اجتماعی می تواند به عملکرد بهتر آنها در زمینه کسب و کار منجر شود. Adomako, (۲۰۲۱) در مقاله ای با عنوان "ابتکاری مقابله ای ناشی از منابع و گرایش کارآفرینی در محیط های پویا." این مطالعات تاثیر جنبه های مختلف خصوصیات فردی را در جهت گیری کارآفرینی شرکت نشان می دهد. مطالعه حاضر با استخراج بینشی از نظریه صرفه جویی در منابع برای بررسی تأثیرات اکتشافی مقابله ای ناشی از منابع (دستیابی، محافظت و توسعه منابع) بر گرایش کارآفرینی، این خط تحقیق را تکمیل می کند. علاوه بر این، این شرایط زمینه ای تأثیرگذار بر این روابط را بررسی می کند. داده ها از مشارکت های جدید در دو کشور در حال توسعه جمع آوری شد این یافته ها درک متفاوتی از روابط میان انواع مختلف روشهای مقابله ای ناشی از منابع و گرایش کارآفرینی ارائه می دهند. به این ترتیب، این مطالعه تاثیر مثبت و معنی دار منابع بر گرایش کارآفرینی را نشان می دهد. (Hsu and Cotton, 2020) در مقاله ای با عنوان "ضعف چارچوب های نهادی و دسترسی ناکافی به منابع برای توسعه مشاغل کوچک کشورهای جنوب صحرای آفریقا." کشورهای در حال توسعه در جنوب صحرای آفریقا با توجه به اینکه در حال توسعه است. کشورهای جنوب صحرای آفریقا عموماً از نظر نهادی مشترک هستند. نتایج این مطالعه نشان می دهد که ویژگی هایی مانند ضعف چارچوب های نهادی و دسترسی ناکافی به منابع برای توسعه مشاغل کوچک کشورهای در حال توسعه در جنوب صحرای آفریقا تاثیر جدی و معنی داری دارند. De Clercq and Dimov, (2018) در مقاله ای با عنوان "بررسی نقش حفاظت از منابع و به دست آوردن در توسعه جهت گیری کارآفرینی" نتایج نشان می دهد نقش پویایی محیطی در تاثیر حفاظت از منابع و به دست آوردن در توسعه جهت گیری کارآفرینی مثبت و معنی دار است. به طور کلی، این یافته ها به ابتکار عمل مقابله ای ناشی از منابع و تحقیقات جهت گیری کارآفرینی کمک می کند. (Lanivich, 2016) در مقاله با عنوان "تاثیر نوآوری، ابتکار عمل و ریسک پذیری گرایش کارآفرینانه." نتایج تحقیق نشان می دهد نوآوری، ابتکار عمل و ریسک پذیری بر گرایش کارآفرینانه تاثیر جدی دارد. و

همچنین این تحقیق نشان داد که که گرایش کارآفرینانه یک پیش بینی کننده مشترک منابع دانش بنیان ، قابلیت های بازاریابی ، عملکرد سرمایه گذاری صادراتی و عملکرد سرمایه گذاری است. همانطور که مشخص است با توجه به چارچوب نظری تحقیق می توان ارتباط میان متغیرهای تحقیق در قالب مدل مفهومی زیر مشاهده نمود. با تجزیه و تحلیل و بررسی انواع مدل های ارائه شده در حوزه مبنای نظری تحقیق (Adomako, 2021) بدلیل جامعیت و در برداشتن کلیه متغیرهای تحقیق و نزدیکی به اهداف اصلی تحقیق “تاثیر گذاری به دست آوردن منابع، در حال توسعه و حفاظت از منابع بر گرایش کارآفرینی با نقش تعدیل گر پویایی محیطی” از مقاله نامبردگان اقتباس گردید است.

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

فرضیه های اصلی:

- فرضیه ۱: به دست آوردن منابع بر گرایش کارآفرینی تاثیر معناداری دارد. فرضیه ۲: منابع در حال توسعه بر گرایش کارآفرینی تاثیر معناداری دارد. فرضیه ۳: حفاظت از منابع بر گرایش کارآفرینی تاثیر معناداری دارد. فرضیه ۴:

پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در

- تاثیر گذاری به دست آوردن منابع بر گرایش کارآفرینی ایفا می کند. فرضیه ۵: پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در تاثیر گذاری منابع در حال توسعه بر گرایش کارآفرینی ایفا می کند. فرضیه ۶: پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در تاثیر گذاری حفاظت از منابع بر گرایش کارآفرینی ایفا می کند.

روش تحقیق

پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر داده های گردآوری شده از نوع کمی و در کل یک تحقیق توصیفی-پیمایشی می باشد. جامعه آماری پژوهشی شامل سطوح مدیریت و کارشناسان شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران به تعداد ۴۱۱ که با توجه به معلوم بودن حجم جامعه ، محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران جامعه محدود کوکران تقریباً برابر است ۱۹۹ نفر است. با توجه به اینکه ممکن است برخی پرسشنامه ها پاسخ داده نشود یا برگشت داده نشود ما در این تحقیق ۵ درصد بیشتر از حجم نمونه محاسبه شده، پرسشنامه توزیع خواهیم کرد تا این مساله منجر به کمتر شدن حجم نمونه نهایی محاسبه شده نگردد. با این وجود ۲۱۱ پرسشنامه توزیع ولی فقط ۱۹۹ پرسشنامه سالم برای آنالیز آماری بدست آمد. روش نمونه گیری در دسترس غیر تصادفی بوده و همچنین ابزار اندازه گیری پرسشنامه استاندارد که از مقاله بیس استخراج و روایی و پایایی آن تأیید شده بوده است. برای تجزیه و تحلیل آمار توصیفی (استخراج شاخص های مرکزی، جمعیت شناختی)

نرم افزار Spss نسخه ۲۴ و برای آمار استنباطی از معادلات ساختاری و تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار Smart-Pls نسخه ۳ استفاده شده است. برای ارزیابی پرسشنامه از مقیاس لیکرت پنج گزینه ای روی پیوستار کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم، استفاده شده است. پایایی پرسشنامه پژوهش در هریک از مولفه ها از طریق ضریب آلفای کرونباخ بررسی گردیده و در همه موارد در سطح مناسبی مورد تایید قرار گرفته است. به منظور تعیین روایی پرسشنامه از طریق روایی محتوایی و تحلیل عاملی تاییدی (روایی سازی) استفاده شده است. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از تحلیل عاملی و مدل بندی معادلات ساختاری (SEM) استفاده شده است. در پایان برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS و Smart PLS استفاده می شود.

یافته های

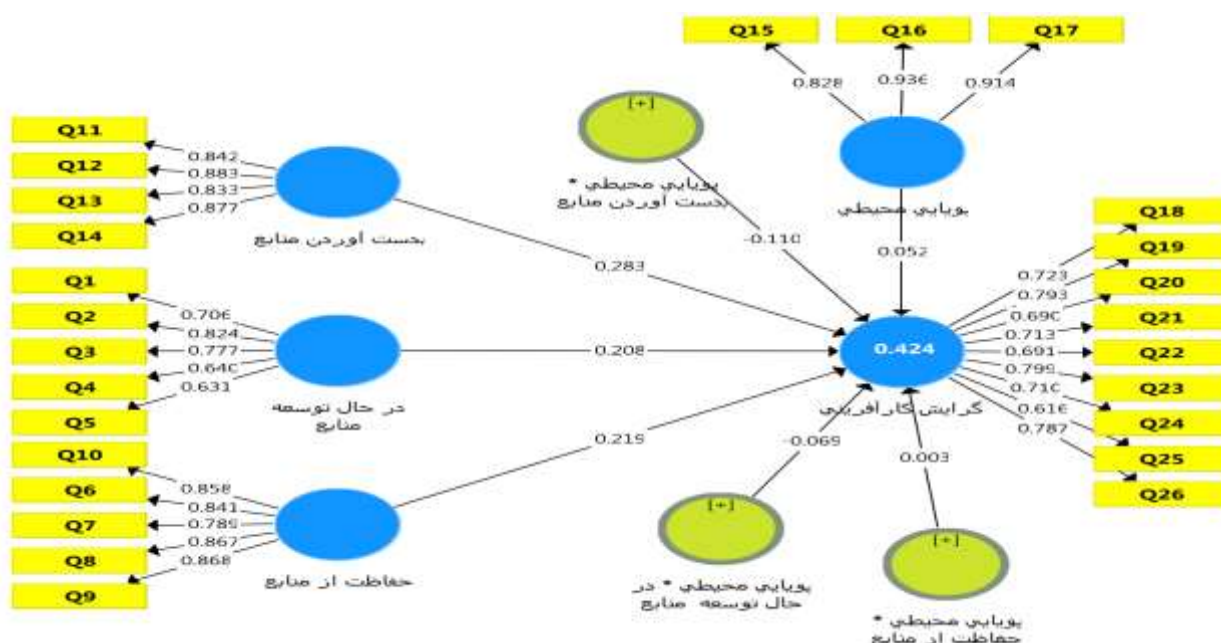
ویژگی های جمعیت شناختی نمونه آماری در جدول ۱ آمده است. مشخصات شامل وضعیت جنسیت، سن، تحصیلات می باشند که چگونگی توزیع آنها در بین پاسخگویان به پرسشنامه برحسب فراوانی، درصد فراوانی طبقه بندی و ارائه شده اند. آمار توصیفی، شاخص های مرکزی و پراکندگی از جمله میانگین، انحراف معیار و واریانس مربوط به هر متغیر از طرف پاسخ دهندگان مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج حاصل از آن در جدول (۱) گزارش گردیده است.

متغیر		فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۷۹	۳۹,۷
	زن	۱۲۰	۶۰,۳
	مجموع	۱۹۹	۱۰۰
متغیر		فراوانی	درصد فراوانی
سن	۱۸ تا ۳۰ سال	۴۹	۲۴,۶
	۳۱ تا ۴۰ سال	۶۵	۳۲,۷
	۴۱ تا ۵۰ سال	۴۷	۲۳,۶
	بیشتر از ۵۰ سال	۳۸	۱۹,۱
	مجموع	۱۹۹	۱۰۰
متغیر		فراوانی	درصد فراوانی
تحصیلات	دیپلم و کمتر	۲۵	۱۲,۶
	کاردانی	۳۲	۱۶,۱
	لیسانس	۶۲	۳۱,۲
	فوق لیسانس	۵۴	۲۷,۱
	دکتری	۲۶	۱۳,۱
	مجموع	۱۹۹	۱۰۰

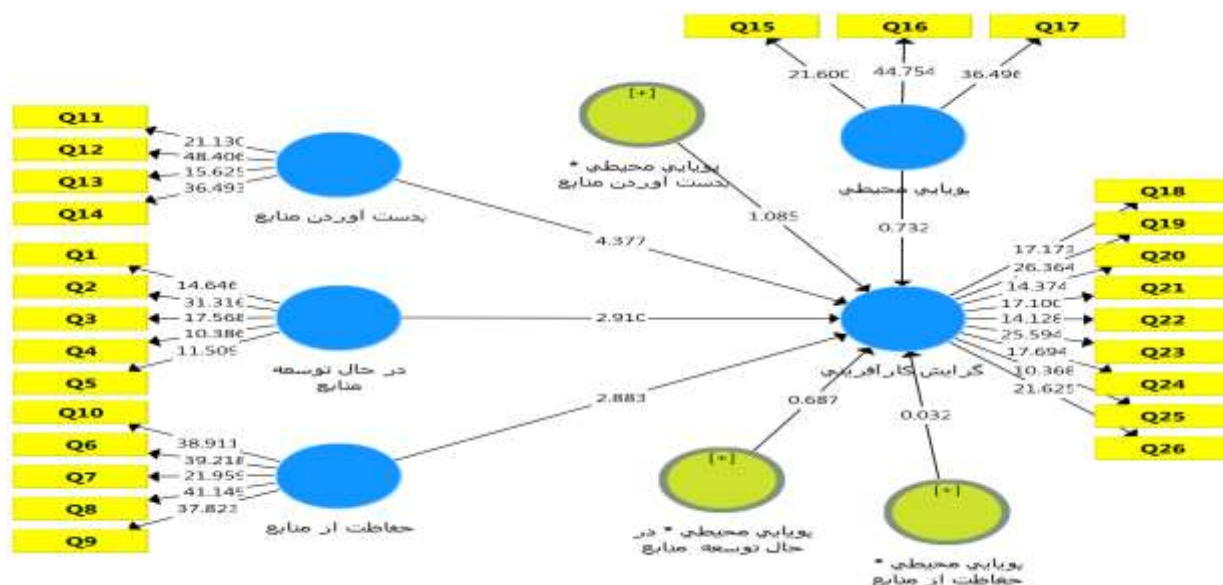
یکی از پیش فرض‌های اصلی استفاده از آمار پارامتری و رگرسیون نرمال بودن توزیع است. جهت بررسی نرمال بودن داده ها از روش آزمون کولموگروف اسمیرنوف کولموگروف اسمیرنوف استفاده گردید که نتایج حاصل از آن‌ها در پیوست (۲) گزارش گردیده است. نتایج نشان داد که تمامی متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال هستند. لذا می توان از روش معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی، استفاده کرد.

آزمودن فرضیه‌ها

برای بررسی فرضیه‌های تحقیق ابتدا باید ضرایب مسیر مربوط به هریک از فرضیات محاسبه گردد. از این رو در شکل ۲ و ۳ خروجی ضرایب مسیر مدل معادلات ساختاری جهت آزمون فرضیات پژوهش که در مراحل قبل برازش آن نیز مورد تأیید قرار گرفته، ارائه گردیده است.

شکل ۲: مدل پژوهش در حالت ضرایب مسیر استاندارد شده (ارزیابی مدل‌های ساختاری)

شکل ۳: مدل پژوهش در حالت معناداری تی (ارزیابی مدل‌های ساختاری)

پس از بررسی مدل‌های اندازه گیری و ساختاری و کلی باید به تفسیر فرضیات پرداخته شود.

جدول ۲: نتایج کلی آزمون فرضیه های تحقیق

نتیجه	سطح معناداری	T_value	β	مسیر: متغیر مستقل ← متغیر وابسته
تائید	۰,۰۰	۴,۳۷۷	۰,۲۸۳	بدست آوردن منابع ← گرایش کارآفرینی
تائید	۰,۰۰۴	۲,۹۱۰	۰,۲۰۸	در حال توسعه منابع ← گرایش کارآفرینی
تائید	۰,۰۰۴	۲,۸۸۳	۰,۲۱۹	حفاظت از منابع ← گرایش کارآفرینی
عدم تائید	۰,۴۶۵	۰,۷۳۲	۰,۰۵۲	پویایی محیطی ← گرایش کارآفرینی
عدم تائید	۰,۲۷۹	۱,۰۸۵	-۰,۱۱۰	پویایی محیطی × بدست آوردن منابع ← گرایش کارآفرینی
عدم تائید	۰,۴۹۲	۰,۶۸۷	-۰,۰۶۹	پویایی محیطی × در حال توسعه منابع ← گرایش کارآفرینی
عدم تائید	۰,۹۷۵	۰,۰۳۲	۰,۰۰۳	پویایی محیطی × حفاظت از منابع ← گرایش کارآفرینی

فرضیه اول: به دست آوردن منابع بر گرایش کارآفرینی تاثیر معناداری دارد.

همانطور که در جدول ۲ نمایان است مقدار آماره تی و ضریب مسیر بین به دست آوردن منابع و گرایش کارآفرینی بترتیب برابر ۴,۳۷۷ و ۰,۲۸۳ بدست آمده است ($\beta = 0.283, t = 4.377 > 1.96, P < 0.05$). در واقع با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری (t-value) بیشتر از ۱,۹۶ و سطح معناداری (۰,۰۵) کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده؛ می‌توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است؛ یعنی به دست آوردن منابع بر گرایش کارآفرینی تأثیر مثبت و معناداری

دارد. یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات به دست آوردن منابع، شاهد افزایش در نمرات گرایش کارافرینی به اندازه ۰,۲۸۳، انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین با توجه به داده های گرد آوری شده میتوان فرضیه اول تحقیق تایید می شود.

فرضیه دوم: منابع در حال توسعه بر گرایش کارافرینی تاثیر معناداری دارد.

همانطور که در جدول ۲ نمایان است مقدار آماره تی و ضریب مسیر بین منابع در حال توسعه و گرایش کارافرینی بترتیب برابر ۲,۹۱۰ و ۰,۲۰۸ بدست آمده است ($\beta = 0.208, t = 2.910 > 1.96, P < 0.05$). در واقع با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری (t-value) بیشتر از ۱,۹۶ و سطح معناداری (۰,۰۰۴) کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده؛ می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است؛ یعنی منابع در حال توسعه بر گرایش کارافرینی تأثیر مثبت و معناداری دارد. یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات به منابع در حال توسعه، شاهد افزایش در نمرات گرایش کارافرینی به اندازه ۰,۲۰۸، انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین با توجه به داده های گرد آوری شده میتوان فرضیه دوم تحقیق تایید می شود.

فرضیه سوم: حفاظت از منابع بر گرایش کارافرینی تاثیر معناداری دارد.

همانطور که در جدول ۲ نمایان است مقدار آماره تی و ضریب مسیر بین حفاظت از منابع و گرایش کارافرینی بترتیب برابر ۲,۸۸۳ و ۰,۲۱۹ بدست آمده است ($\beta = 0.219, t = 2.883 > 1.96, P < 0.05$). در واقع با توجه به اینکه مقدار عدد معناداری (t-value) بیشتر از ۱,۹۶ و سطح معناداری (۰,۰۰۴) کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده؛ می توان نتیجه گرفت که این ضریب مسیر در سطح خطای ۰/۰۵ معنادار است؛ یعنی حفاظت از منابع بر گرایش کارافرینی تأثیر مثبت و معناداری دارد. یعنی با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات حفاظت از منابع، شاهد افزایش در نمرات گرایش کارافرینی به اندازه ۰,۲۱۹، انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین با توجه به داده های گرد آوری شده میتوان فرضیه سوم تحقیق تایید می شود.

فرضیه چهارم: پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در تاثیرگذاری به دست آوردن منابع بر گرایش کارافرینی ایفا می کند.

یافته های تحقیق نشان داد که مقدار آماره تی بین جمله تعاملی (پویایی محیطی × بدست آوردن منابع) و متغیر وابسته گرایش کارآفرینی برابر با ۱,۰۸۵ محاسبه شده است. با توجه به اینکه مقدار آماره تی محاسبه شده کمتر از حد مرزی ۹۶.۱ و سطح معناداری (۰,۲۷۹) بیشتر از سطح خطای ۰,۰۵ بدست آمده، اینگونه استنباط می گردد که فرضیه چهارم تحقیق رد می شود.

فرضیه پنجم: پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در تاثیرگذاری منابع در حال توسعه بر گرایش کارافرینی ایفا می کند

یافته های تحقیق نشان داد که مقدار آماره تی بین جمله تعاملی (پویایی محیطی × در حال توسعه منابع) و متغیر وابسته گرایش کارآفرینی برابر با ۰,۶۸۷ محاسبه شده است. با توجه به اینکه مقدار آماره تی محاسبه شده کمتر از حد مرزی ۹۶.۱ و سطح معناداری (۰,۴۹۲) بیشتر از سطح خطای ۰,۰۵ بدست آمده، اینگونه استنباط می گردد که فرضیه پنجم تحقیق رد می شود.

فرضیه ششم: پویایی محیطی نقش تعدیل کنندگی در تاثیرگذاری حفاظت از منابع بر گرایش کارافرینی ایفا می کند

یافته های تحقیق نشان داد که مقدار آماره تی بین جمله تعاملی (پویایی محیطی × حفاظت از منابع) و متغیر وابسته گرایش کارآفرینی برابر با ۰,۰۳۲ محاسبه شده است. با توجه به اینکه مقدار آماره تی محاسبه شده کمتر از حد مرزی ۱,۹۶ و سطح معناداری (۰,۹۷۵) بیشتر از سطح خطای ۰,۰۵ بدست آمده، اینگونه استنباط می گردد که فرضیه ششم تحقیق رد می شود.

بحث و نتیجه گیری:

این تحقیق با بررسی تاثیر گذاري به دست آوردن منابع، در حال توسعه منابع و حفاظت از منابع بر گرايش کارافرينی با در نظر گرفتن نقش تعديل کنندگی پويايی محیطی است. جامعه آماری پژوهشی شامل سطوح مدیریت و کارشناسان شرکتهای دانش بنیان پارک فناوری دانشگاه تهران به تعداد ۴۱۱ که با توجه به معلوم بودن حجم جامعه، محاسبه حجم نمونه از فرمول کوکران جامعه محدود کوکران تقریباً برابر است ۱۹۹ نفر است. نتایج آمار توصیفی بدین صورت بوده که: ۱- توزیع فراوانی جنسیت: از بین ۱۹۹ نفر موجود، ۷۹ نفر (۳۹,۷ درصد) مرد و ۱۲۰ نفر (۶۰,۳ درصد) نیز زن می باشد ۲- توزیع فراوانی تحصیلات: از بین ۱۹۹ نفر موجود در تحقیق، تحصیلات ۱۲,۶ درصد از افراد در سطح دیپلم و کمتر، تحصیلات ۱۶,۱ درصد از افراد در سطح کاردانی، تحصیلات ۳۱,۲ درصد از افراد در سطح کارشناسی و تحصیلات ۲۷,۱ درصد از افراد نیز در سطح کارشناسی ارشد می باشد. همچنین ۱۳,۱ درصد از افراد نیز دارای تحصیلات دکتری می باشند ۳- توزیع فراوانی سن پاسخ دهندگان: ، بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال می باشد که ۳۲,۷ درصد از وزن کل را به خود اختصاص داده است ۳- توزیع فراوانی سابقه کاری پاسخ دهندگان: بیشترین فراوانی مربوط به رده ۶ تا ۱۰ سال می باشد که ۲۶,۶ درصد از حجم کل را شامل می شود و کمترین فراوانی مربوط به رده بیشتر از ۲۰ سال گزارش شده که ۹,۵ درصد از وزن کل را به خود اختصاص داده است. توزیع فراوانی موقعیت شغلی: ۶۶,۳ درصد از افراد کارشناس و ۳۳,۷ درصد نیز مدیر می باشند.

نتایج نشان می دهد که پويايی محیطی مثبت درک شده است. روابط بین سه بعد اکتشافی مقابله ای ناشی از منابع در رویکرد کارافرينی را تعديل می کند. این یافته ها برای همه فرضیه ها پشتیبانی می کند. درک محرک های رویکرد کارافرينی بسیار مهم است زیرا رویکرد کارافرينی عملکرد شرکت را هدایت می کند. به طور کلی، این یافته ها هم به اکتشافی های مقابله ای ناشی از منابع و هم به تحقیقات رویکرد کارافرينی کمک می کنند. از نظر تئوری مشخص می شود که اکتشافات مقابله ای ناشی از منابع می تواند به ایجاد یک رویکرد کارافرينی قوی کمک کند، به خصوص اگر شرکت در یک محیط پویا عمل کند.

با توجه به یافته تحقیق به مدیریت شرکتهای دانش بنیان توصیه می شود که مدیریت شرکت ها دانش بنیان گرایش کارافرينی در خود تقویت کنند تا شرکت را در موقعیتی قرار دهد تا منابع بیشتر کسب کند. مثل: علاقه زیاد به رهبری فناوری و نوآوری ها در صنعت خود ۲- تمایل زیاد به دستیابی مزیت رقابتی ۳- تمایل به اقدامات جسورانه و گسترده ای برای دستیابی به اهداف شرکت ۴- استعداد بالادر انجام پروژه های پر خطر (با احتمال بازده بالا) ۶. داشتن حالت جسورانه ای هنگام مواجهه با تصمیمات مربوط به عدم اطمینان، تا از فرصت ها حداکثر بهره را ببرند.

توصیه می شود که مدیریت شرکت دانش بنیان تمایل به گرایش کارافرينی در خود تقویت کنند تا شرکت را در موقعیتی قرار دهد تا منابع موجود افزایش دهد. بطور مثال: ۱- روشهای جدیدی برای استفاده از منابع خود پیدا کنند. ۲- ارزش چیزهایی را که شرکت دارد، افزایش بدهند. ۳- رشد و توسعه چیزهایی را که دارد بدون فکر زیاد تشویق شود. ۴- منابع جدیدی پیدا کنند و ز منابع قدیمی توسعه دهند

بنابراین، هنگام تعمیم نتایج به مشتریان بالقوه ای که تجربه ای با این برند مالی ندارند، احتیاط لازم است. توجه به رفتاری بودن متغیرهای این مطالعه، یکی از محدودیت های مشاهده شده، وجود موقعیت ها، نگرش ها، ادراکات و پیش-فرض های ذهنی پاسخ دهندگان در پاسخ گویی به سؤالات بوده است که با توجه به وجود امکان کنترل این محدودیت (تعریف به صورت مشکل)، تا حد امکان با توضیحات ارائه شده، مورد کنترل قرار گرفت.

در این مطالعه تأثیر متغیرهای سطح فردی مانند جنسیت و تجربه قبلی کارآفرینان بررسی نشده است. این متغیرها ممکن است بر گرایش کارآفرینی تأثیر بگذارند. برای بهبود اعتبار داخلی تحقیقات آتی، این متغیرها باید مورد بررسی قرار گیرد. در این مطالعه داده های گرد آوری شده از نظر زمانی مقطعی بوده است. این مسئله نگرانی در مورد سوگیری روش راجع مرتبط با داده های مقطعی را متبلور سازد. لذا مطالعات آتی باید از یک طرح طولی استفاده شود تا بتوانند استنتاج های علی را با اطمینان بیشتری انجام داد. تحقیقات آینده باید به بررسی تأثیر عوامل فرهنگی بر رابطه بین انواع منابع و گرایش کارآفرینی در جامعه وسیع تر بررسی شود که قابلیت تعمیم پذیری بیشتری داشته باشد.

منابع

- [۱۰] گلرد، پروانه، مریم حسینی، و الهه عسگر. ۱۴۰۰. "رابطه شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی." نشریه کارآفرینی، ۱۰ (۲): ۲۹۹-۳۱۸
- [۱۱] حمید رضا جعفری، و جمشید پیک فلک. (۱۳۹۹) شناسایی تأثیر رهبری و جهت گیری کارآفرینی بر عملکرد بانک با توجه به نقش واسطه گری استراتژی تمایز. "مطالعات مدیریت و حسابداری ۳ (۱): ۱۹-۲۵ ۱۱
- [۱۲] پیری ساراسیابی، احمد. ۱۳۹۷. "رابطه شبکه های اجتماعی بر عملکرد کسب و کارهای زنان با نقش میانجی هوشیاری کارآفرینانه و تبعیض جنسیتی" فصلنامه مدیریت بازاریابی ۲۳ (۸): ۶-۱۲

[1] Engelen, A., Kube, H., Schmidt, S., and Flatten, T. C. 2014. Entrepreneurial orientation in turbulent environments: The moderating role of absorptive capacity. *Research Policy*, ۴۳(۸): ۱۳۵۳-۱۳۶۹

[2] Wales, W. J., Gupta, V. K., and Mousa, F. T. 2015. "Empirical research on entrepreneurial orientation: An assessment and suggestions for future research." *International Small Business Journal*, 31(4): 357-383

[3] Ruiz-Ortega, M. J., Parra-Requena, G., Rodrigo-Alarcon, J., and García-Villaverde, P. M. 2015. Environmental dynamism and entrepreneurial orientation. *Journal Organizational Change Management*. 26(3): 475-493.

[4] Bagozzi, R. P., and Yi, Y. 2015. "Specification, evaluation, and interpretation of structural equation models." *Journal of the Academy of Marketing Science*, 40(1): 8-3۴

- [5] Chaston, I., and Sadler-Smith, E. 20۱۹. “entrepreneurial orientation and firm capability in the creative industries.” *British Journal of Management*, 23(3): 415–432
- [6] Samiee, S., and Chabowski, B. R. 2018. Knowledge structure in international marketing: A multi-method bibliometric analysis. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 40(2): ۳۶۴–۳۸۶
- [7] Elbe, M. 2017. “Uncertainty in institutional change. Individual resources as potential.” *Enabling Innovation*, 1 (1): 85–95.
- [8] Grégoire, D. A., Corbett, A. C., and McMullen, J. S. 2011.” The cognitive perspective in entrepreneurship: An agenda for future research.” *Journal of Management Studies*, 48 (6): ۱۴۴۳–۱۴۷۷ .
- [9] Moroz, P. W., and Hindle, K. 2017.” Entrepreneurship as a process: Toward harmonizing multiple perspectives.” *Entrepreneurship Theory and Practice*, 36(4), 781–۸۱۸
- Acosta, A. S., A.H. Crespo., and J.C. Agudo. 2018.” Effect of market orientation, network capability and entrepreneurial orientation on international performance of small and medium enterprises (SMEs).” *International Business Review*, 27(6), 1128–1۱۴۰.
- [13] Adomako, Samuel. 2021.” Resource-induced coping heuristics and entrepreneurial orientation in dynamic environments.” *Journal of Business Research* 122(18): 477–4۸۷
- [14] Hsu, D. K and Cotton, R. D. 2020. Success, failure, and entrepreneurial reentry: An experimental assessment of the veracity of self-efficacy and prospect theory. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 41(1): 19–4۷
- [15] De Clercq, D., and F. Dimov, (2016). Perceptions of adverse work conditions and innovative behavior: The buffering roles of relational resources. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 40(3), 515–542
- [16] Lanivich, S. E. 2016. “The RICH entrepreneur: Using conservation of resources theory in contexts of uncertainty.” *Entrepreneurship Theory and Practice*, 39(4): 863–8۹۴

پیوستها

پیوست ۱: مقدار ضرایب آلفای کرونباخ اولیه برای متغیرهای تحقیق

ردیف	نام متغیر	ضریب آلفای کرونباخ اولیه	تعداد نمونه
۱	منابع در حال توسعه	۰/۸۵	۳۰
۲	حفاظت از منابع	۰/۷۳	۳۰
۳	منابع بدست آوردن	۰/۸۱	۳۰
۴	پویایی محیطی درک شده	۰/۸۲	۳۰
۵	نواوری	۰/۸۳	۳۰
۶	ریسک پذیری	۰/۷۱	۳۰
	پیشگامی	۰/۸۳	۳۰
میانگین پایایی کل		۰/۸۰	

پیوست ۲: نتایج آزمون نرمال بودن توزیع داده ها

نتیجه آزمون	آزمون کلموگروف اسمیرنف		متغیرها
	سطح معنی داری	مقدار آماره	
غیر نرمال	۰,۰۰	۰,۱۶۱	بدست آوردن منابع
غیر نرمال	۰,۰۰۷	۰,۰۷۶	در حال توسعه منابع
غیر نرمال	۰,۰۰	۰,۱۴۹	حفاظت از منابع
غیر نرمال	۰,۰۰	۰,۱۷۲	پویایی محیطی
غیر نرمال	۰,۰۰	۰,۱۲۵	گرایش کارآفرینی

پیوست ۳: نتایج شاخصهای روایی و پایایی متغیرها

نتیجه	مقادیر اشتراکی	AVE	ضریب پایایی ترکیبی	Rho_A	ضریب آلفای کرونباخ	متغیرها
مطلوب	۰,۵۵۱	۰,۷۳۸	۰,۹۱۸	۰,۹۰۸	۰,۸۸۳	بدست آوردن منابع
مطلوب	۰,۵۶۵	۰,۷۱۴	۰,۹۲۶	۰,۹۰۸	۰,۹۰۰	حفاظت از منابع
مطلوب	۰,۲۸۲	۰,۵۱۸	۰,۸۴۱	۰,۷۸۱	۰,۷۶۵	در حال توسعه منابع
مطلوب	۰,۵۶۱	۰,۷۹۹	۰,۹۲۳	۰,۸۷۳	۰,۸۷۳	پویایی محیطی
مطلوب	۰,۴۰۲	۰,۵۲۸	۰,۹۰۹	۰,۸۹۱	۰,۸۸۷	گرایش کارآفرینی

پیوست ۴: نتایج برازش مدل کلی

مقادیر اشتراکی	ضریب تعیین	متغیرها
۰,۵۵۱	–	بدست آوردن منابع
۰,۵۶۵	–	حفاظت از منابع
۰,۲۸۲	–	در حال توسعه منابع
۰,۵۶۱	–	پویایی محیطی
۰,۴۰۲	۰,۴۲۴	گرایش کارآفرینی
۰,۴۷۲	۰,۴۲۴	میانگین
$GOF = \sqrt{Communalities \times R^2} = \sqrt{0.472 \times 0.424} = 0.447$		
سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ بترتیب برازش ضعیف، متوسط و قوی		